

הָרַב אַרְיֵה לֵיב פְּרוֹמְקִין

(נולד תר"ו-1846, נפטר תרע"ו-1916)

רב, פייטן, חוקר ו-אכר בארץ-ישראל!

הוא כותב מא"י לרבו וידידו הגאון ר' יצחק אלחנן ספעקטער בקובנה:

רבי-אנר
-עולם חדש לפני. יד האהבה לארץ קדשנו לא עצרה כח לישנני בחיק נעימות
כל הימים ולאט-לאט התנערו אשמורות עיני ואראה, כי הנני אסור בזרועות יעלת-החן
הזאת, באהבת ארצנו הקדושה, בעבודות חדשים, עבודות, אשר לא ידעתי שחרן ולא
שמעתי שמען בהיותי עוד בארצות רוסיה, הנה יבקשו עתה ממני את תפקידן ויקחוני
תחת עול סבלן, כאדם הראשון בשעתו, אשר יגע כמה יגיעות עד אשר מצא פת לאכול,
חרש, זרע, קצר, כן אנכי היום הזה, תחת אשר לפני הייתי ישן שינת ארעי ושינת קבע
כחפצי, ומתפלל ערב וצהרים מבלי אשר הטרידני אדם, ולומד שעורים תמידיים כהלכתם, -
הנה עתה אכר אנכי, אכר במלוא מובן המלה".

*

הרב אריה-ליב פרומקין נולד בשנת תר"ו בקלם, אשר בקרבת קובנה, לאביו ר'

שמואל, רב דמתא, בעל-מדות גדול ומשרידי ההולכים בדרך הגר"א.

מעשי-אבות ; עליה ראשונה
בשנת תרי"ח, בהיות הנער כבן י"ב, נפרד אביו ר' שמואל ממנו ומבני משפחתו
ועלה לארץ הקדושה. מני אז נשא הנער את נפשו לעלות ג"כ לארץ ולחונן את חורבותיה.
הרב ר' שמואל ישב תחילה שלש שנים בירושלים ושב לקלם להשיא את בנו ובתו.
הוא התמהמה בחו"ל עד סוף תרכ"ה. אותה שנה חש כי מצב בריאותו הולך ומתרוסף,
ועל כן גמר אומר לשוב לירושלימה. בתרכ"ז מת הרב-החובב בעיר הקודש.

כשמכתב המודיע מפטירת מר אבא ז"ל, בצירוף צוואתו בא אלי לפיקאלין, מקום
מגורי או, בי"א תשרי תרכ"ח - מספר על עצמו הבן - החריד כל עצמותי, עד אשר
שכחתי כל עניני, והסכמתי בדעתי לחונן עפר קברו, כאשר תהיה לאל ידי. ובשנת תרל"א
קם ועלה ר' אריה-ליב הצעיר, בן העשרים וחמש, ארצה-ישראל.

בימי שבתו בירושלים התודע הרב פרומקין להרב ר"מ אויערבאך ולחכם-באשי ר' אברהם
אשכנזי, ממכירי אביו המנוח, שקרבוהו אליהם באהבה. אז נגש הסופר הרבני הצעיר
לחבר את הספר „אבן שמואל" (לזכר אביו) או „תולדות חכמי ירושלים" בארבעה חלקים.